

Posudek školitele

Soňa Krásná

Možnosti využití funkčních analýz kamenné štípané industrie v archeologii – Lithic function and its application in archaeology

Soňa Krásná (narozena 27. 2. 1980) zakončila magisterská studia na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v roce 2005 diplomovou prací na téma “Use-wear analysis and its application on chipped stone artefacts from Moravia (Czech Republic).”

Doktorské studium na Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou UK FF zahájila v roce 2005 a v průběhu studia splnila všechny povinnosti podle studijního plánu.

Cílem dizertační práce bylo pokračování v tématu diplomové práce se záměrem uskutečnit vlastní aplikaci metody analýzy pracovních stop na kamenné štípané industrii. Tomu měla předcházet fáze získání srovnávacího materiálu prostřednictvím provedení řady experimentálních aktivit, zaměřených zejména na zpracování kůží.

V průběhu prvních tří let doktorandka pravidelně konzultovala se školitelem a aktivně se zapojila do činnosti Ústavu pro pravěk a ranou dobu dějinnou (od 1. 10. 2012 Ústav pro archeologii), například organizací exkurze po moravských pravěkých lokalitách nebo při redakční úpravě rukopisu sborníku Praehistorica 28. Po přechodu do kombinované formy studia již nebyla její vazba na Ústav tak úzká a došlo i k přerušení pravidelných konzultací se školitelem. V roce 2012 byla S. Krásná vyzvána předsedou oborové rady prof. J. Slámou k návštěvě Ústavu a k podání informace o stavu dokončení její doktorské dizertační práce.

V září, před odevzdáním ročního hodnocení školitele, se uskutečnila konzultace, z níž vyplynulo, že k termínu odevzdání dizertační práce je ještě třeba ji doplnit o některé důležité části. V hodnocení byly tyto doplňky jmenovitě uvedeny s termíny, kdy bude provedena kontrola splnění. Termíny byly rozděleny po měsících (říjen – prosinec) do konce roku 2012. Doktorandka konzultovala se školitelem až během února 2012 a přislíbila odevzdání práce do 15. března. Předložený rukopis však neobsahoval doplněné části, dle domluvy v září 2012. Školitelem byly znovu upřesněny požadavky na chybějící texty a doktorandce doporučeno, aby práci v současné podobě neodevzdávala a pokusila se situaci řešit doplněním textu tak, aby splňoval všechny požadavky, kladené na úroveň doktorské dizertační práce. Doktorandka přislíbila doplnit požadované úpravy do konce března a práci odevzdat v řádném termínu.

Definitivní podoba práce však nedoznala žádaných doplnění. Školitel nadále postrádá v textu část, která by se věnovala publikaci a vyhodnocení experimentů (protokol o průběhu

experimentů, fotodokumentace apod.), které doktorandka provedla s finančním přispěním GA UK. Tato část práce by byla v každém případě užitečná jako analogie pro ty badatele, kteří se zabývali nebo zabývají aplikací metody experimentu v archeologii (konkrétně opracováním zvířecích kůží). Existuje navíc dostupná literatura, která mohla být naopak autorkou práce využita jako analogie pro hodnocení jejich vlastních výsledků (např. časopis *Experimentelle Archäologie*, o kterém je v práci pouze stručná zmínka).

V části práce, věnované vlastní aplikaci traseologické analýzy pracovních stop na ostřích kamenných štípaných nástrojů je komentář k analýze několika štípaných artefaktů z moravských lokalit. Několik dalších stovek artefaktů, zahrnutých do analýzy, je však v textu pouze zmíněno s odkazem, že na nich nebyly zjištěny stopy opotřebení. I tato část práce měla být doplněna podrobnějším protokolem, postihujícím všechny kroky mikroanalýzy, včetně fáze čištění artefaktu.

Hlavní část práce tak tvoří hlavně přehled dosavadních poznatků o metodě mikroanalýzy pracovních stop, historii jejího vzniku, podíl zahraničních i našich badatelů na její aplikaci a jejím rozvoji a komentář k některým detailním otázkám této analýzy, která zvyšuje možnosti archeologie při určování funkce nejen kamenných štípaných artefaktů. Dále je v textu zařazena teoretická pasáž, určitý souhrn poznatků o zpracování kůží. Práce je ukončena stručnou diskuzí k významu aplikace mikroanalýzy pracovních stop a k jejímu dalšímu podílu na rozvoji archeologického bádání. Jako užitečný se určitě jeví základní terminologický slovník, který více zpřístupní některé teoretické pasáže textu.

Předložená dizertační práce tedy splnila částečně zadání a původní představy o její konečné podobě, bylo však možná vhodnější řešit situaci podle doporučení školitele a pokusit se najít řešení, které by určitě vedlo ke zkvalitnění práce.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Ústav pro archeologii UK FF

Praha, 28. 3. 2013